

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 57 0 Ps 123298 20 Rev
Dana, 27.04.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Biljane Tomić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja D.M., advokata iz B., protiv tužene B.S. a.d. B. - u stečaju, zastupana po stečajnom upravniku G.R., a on po punomoćniku A.I., advokatu iz G., radi utvrđenja, vrijednost spora 302.561,42 KM, odlučujući o revizijama stranaka protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123298 19 Pž od 25.06.2020. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 27.04.2021. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizije se usvajaju, ukidaju se obje nižestepene presude i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123298 17 Ps od 30.08.2019. godine utvrđeno je da je osnovano potraživanje tužitelja D.M., advokata iz B., prema tuženoj B.S. a.d. B. - u stečaju, u ukupnom iznosu od 175.474,56 KM, te je naloženo stečajnom upravniku tužene da ovo potraživanje unese u tabelu prijavljenih i priznatih potraživanja, kao potraživanje drugog isplatnog reda, u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom izvršenja, a preostali dio tužbenog zahtjeva, koji se odnosi na utvrđivanje osnovanosti potraživanja u iznosu od 127.086,86 KM, odbijen je kao neosnovan. Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 123298 19 Pž od 25.06.2020. godine žalba tužene je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, u pobijanom utvrđujućem dijelu i odluci o troškovima postupka (stav 1. i 3. izreke). Odbijena je i žalba tužitelja i prvostepena presuda potvrđena u odbijajućem dijelu i odluci o troškovima postupka (stav 2. i 3. izreke). Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu, u dijelu kojim je odbijena njegova žalba i potvrđena prvostepena presuda u odbijajućem dijelu, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom

da se pobijana presuda u osporenom dijelu preinači ili ukine i predmet u tom dijelu vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tužena blagovremenom revizijom pobija drugostepenu presudu u dijelu kojim je odbijena njena žalba i potvrđena prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda u osporenom dijelu ukine i predmet u tom dijelu vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tužene tužitelj predlaže da se njena revizija odbaci kao nedozvoljena u dijelu kojim se pobija odbijajući dio presude, a u ostalom dijelu da se odbije kao neosnovana.

Revizije su osnovane.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za utvrđenje da je osnovano njegovo potraživanje po osnovu nagrada i naknada za izvršene advokatske usluge tuženoj u iznosu od 302.561,42 KM, te da se naloži stečajnom upravniku tužene da ovo potraživanje unese u tabelu prijavljenih i priznatih potraživanja kao potraživanje drugog isplatnog reda.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je sljedeće činjenično stanje: da je tužitelj pružao advokatske usluge tuženoj na osnovu zaključenog ugovora o pružanju advokatskih usluga od 21.06.2016. godine, kojim je, odredbama koje regulišu raskid, trajanje i prestanak ugovora, propisan način isplate troškova tužitelja tako da je članom 9.7. predviđeno da će se u slučaju raskida ugovora na način koji ugovorom nije predviđen, svi troškovi zastupanja u započetim a nedovršenim postupcima, obračunati po Advokatskoj tarifi; da je tužitelj kao punomoćnik tužene, preduzeo sve radnje taksativno nabrojane u tabeli koja je dostavljena uz nalaz i mišljenje vještaka ekonomske struke Z.B., a radnje koje su preduzete u tim predmetima nisu sporne među parničnim strankama i bile su osnov za utvrđivanje visine potraživanja od strane vještaka ekonomske struke; da su svi dokazi kojima tužitelj dokazuje preduzete radnje u različitim postupcima u kojima je zastupao tuženu pred sudovima u Bosni i Hercegovini, snabdjeveni potvrdama o prijemu pošiljki iz kojih je vidljivo da su isti predati nadležnim sudovima; da je nesporno da je tužena po osnovu zaključenog ugovora o zastupanju na ime avansa uplatila iznos od 242.909,55 KM, a da tužitelj nije dokazao za koje preduzete radnje je izvršena avansna uplata iznosa od 82.490,85 KM; da prema nalazu i mišljenju vještaka ekonomske struke visina naknade i troškova za rad advokata za sve opisane preduzete radnje od strane tužitelja, a prema važećoj Advokatskoj tarifi, iznosi 462.980,12 KM, da od ukupne vrijednosti izvršenih uplata tužene u iznosu od 242.909,55 KM, vrijednost uplata tužene na ime izvršenih usluga zastupanja tužene po predmetima koji su predmet ovog spora iznosi 160.418,70 KM, te ukupna vrijednost potraživanja tužitelja obračunata kao razlika između ukupne vrijednosti naknade i troškova za njegov rad, obračunate po Advokatskoj tarifi, za radnje koje su predmet ovog spora i ukupne vrijednosti izvršenih uplata na ime usluga zastupanja tužene za radnje koje su predmet ovog spora, iznosi 302.561,42 KM; da prema nalazu i mišljenju pomenutog vještaka, u skladu sa odredbama predmetnog ugovora o zastupanju, prema kojima putni troškovi, troškovi smještaja i dnevnice, te naknade za usluge istražnih radnji padaju na teret tužitelja, kao i obračun nagrade za vrijeme provedeno van kancelarije (član 4. ugovora), potraživanja po tom osnovu iznose 127.086,86 KM; da je nad tuženom otvoren stečajni postupak dana 04.04.2017. godine i tužitelj je konstatovao sve preduzete radnje u predmetima koji nisu pravosnažno okončani, te je dana 15.05.2017. godine podnio prijavu potraživanja na iznos od

516.234,64 KM, koje potraživanje mu je osporeno u stečajnom postupku, zbog čega je tužitelj upućen na parnicu, te je blagovremeno podnio predmetnu tužbu.

Polazeći od naprijed navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je zaključio da je osnovano potraživanje tužitelja koje se odnosi na predmete u kojima je po istom kreditu podnosio samostalne prijedloge za izvršenje i protiv glavnog dužnika i protiv jemaca, jer je tužitelj imao punomoć za svaku preduzetu radnju i prilikom njihovog preduzimanja tužena nije osporila punomoć, da su neosnovani prigovori tužene da odgovori na pravne lijekove nisu bili neophodni, iz razloga što su te radnje predviđene Zakonom o izvršnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 i 66/18, u daljem tekstu: ZIP) i Zakonom o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), kao radnje na koje je sud obavezan da pozove stranke, da je neosnovano osporavanje potraživanja tužitelja za isplatu naknade sastava odgovora na tužbu, kao i u dijelu koji se odnosi na podneske, koji su sudovima od strane punomoćnika - tužitelja, dostavljani na poziv suda, tužitelju ili tražiocu izvršenja da uredi tužbu i prijedlog za izvršenje, da je uređenim tužbenim zahtjevom tužitelj tražio utvrđenje osnovanosti potraživanja po osnovu pruženih advokatskih usluga u iznosu od 302.561,42 KM, da je taj obračun nagrade i naknade izvršio suprotno odredbama ugovora o zastupanju (član 4.) i Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/15, u daljem tekstu: AT). Slijedom toga utvrdio je da su neosnovana potraživanja koja se odnose na istražne radnje, za naknadu za vrijeme provedeno van kancelarije, za troškove putovanja, za troškove prevoza i nagrade za vrijeme u predmetu G.M., za zastupanje bez punomoći u predmetu E., nagradu za radnje preduzete nakon 04.04.2017. godine (dana otvaranja stečajnog postupka nad tuženom), u ukupnom iznosu od 127.086,86 KM, a da je u ostalom dijelu osnovano potraživanje tužitelja prema tuženoj u ukupnom iznosu od 175.474,56 KM, u kojem dijelu je usvojio tužbeni zahtjev pozivom na odredbe člana 25. Zakona o advokaturi Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 80/15), članova 1., 2., 6., 8. i 13., Tar. br. 9. i 12. AT, člana 174. Zakona o stečaju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 16/16), članova 7., 123., 380. i 387. stav 1. ZPP, člana 29. ZIP, članova 33. i 48. Zakona o mjenici („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 32/01), članova 269. i 279. Zakona o bankama Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 4/14, 19/18 i 54/19) i odlučio kao u izreci prvostepene presude.

Odlučujući o žalbama parničnih stranaka, izjavljenim protiv prvostepene odluke, drugostepeni sud je našao da su pravilna činjenična utvrđenja i pravni zaključci prvostepenog suda, pa je žalbe odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Revizijama se osnovano ističe da su osporene nižestepene presude zahvaćene povredama odredaba parničnog postupka, koje su bile od uticaja na njihovu zakonitost i pravilnost.

Naime, revidenti osnovano ukazuju da su nižestepene presude nezakonite jer su zasnovane na nalazu vještaka ekonomske struke, tako što tužitelj tvrdi da je osporena presuda nezakonita u odbijajućem dijelu iz razloga što je sud prihvatio u cjelini nalaz tog vještaka i istovremeno odbio dio njegovog tužbenog zahtjeva, a tužena tvrdi da se odluka nije mogla zasnovati na nalazu vještaka ekonomske struke iz razloga što je vještak obračunao visinu nagrada i naknada troškova za rad advokata iako se radi o pravnom pitanju, te da je stoga prvostepena presuda bila zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 147. u vezi sa članom 209. ZPP, na šta je žalba ukazivala, koju drugostepeni sud nije otklonio i tako je

i sam učinio navedenu povredu odredaba parničnog postupka koja je bila od uticaja na zakonitost i pravilnost odluke toga suda.

Naime, odredbom člana 147. ZPP je propisano da sud može, na prijedlog stranke, odrediti izvođenje dokaza vještačenjem kad je radi utvrđivanja ili razjašnjenja određenih činjenica potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže.

Prema navedenoj zakonskoj odredbi vještačenje se određuje kada sud ne posjeduje stručno znanje iz određene oblasti koje je neophodno za utvrđivanje određenih činjenica bitnih za odlučivanje. Stoga sadržaj pravnih propisa, pa ni Advokatske tarife, ne može biti predmet vještačenja, pa zato sud ne može pozvati vještaka da se izjasni na koje troškove po AT i u kojoj visini, ima pravo tužitelj, budući da se radi o pravnom pitanju.

U konkretnom slučaju predmet spora su potraživanja tužitelja na ime nagrada i naknada troškova na ime pruženih advokatskih usluga tuženoj po osnovu rada u 379 sudskih predmeta po ispostavljenim troškovnicima.

Kod takvog stanja stvari osnovano je tužena tokom postupka i u žalbi tvrdila, što ponavlja i u reviziji, da je pravno pitanje o kojem sud ima znanje da odluči na koje nagrade i naknade tužitelj ima pravo i u kojoj visini, te da obračun visine tih nagrada i naknada nije ekonomsko pitanje o kojem je obračun trebao vršiti vještak te struke. Međutim, s obzirom da je tokom postupka bilo sporno koji iznos je tužena isplatila tužitelju na ime izvršenih usluga po predmetima koji su predmet ovoga spora, o toj činjenici je bilo osnova da se izjasni vještak ekonomske struke, pa su navodi iste revizije u tom dijelu neosnovani.

Imajući u vidu sadržaj ugovora o pružanju advokatskih usluga, kojeg su parnične stranke zaključile dana 21.06.2016. godine i činjenicu da je nad tuženom dana 04.04.2017. godine otvoren stečajni postupak, pravilno tužitelj tokom postupka i u reviziji ističe da se u konkretnom slučaju radi o prestanku ugovora na način ugovoren odredbom člana 9.7. ugovora i da se o njegovom zahtjevu trebalo odlučivati u skladu sa Advokatskom tarifom, ali osnovano i tužena tvrdi da mu to pravo pripada samo do dana prestanka ugovora.

Imajući u vidu odredbe važeće AT osnovano tužitelj ističe da mu pripada pravo na nagradu za sastavljanje inicijalnih i obrazloženih podnesaka, odgovora na pravne lijekove i zastupanje u skladu sa Tar. br. 2 i članom 11. stav 1. AT, nagrada za vrijeme prema Tar. br. 9. AT, te troškovi iz članova 8. i 9. AT. Isto tako osnovani su i revizijski navodi tužene da je o nagradi za neobrazložene podneske tužitelja u pobijanim odlukama pogrešno suđeno primjenom Tar. br. 7. AT.

Kod takvog stanja stvari, da je prvostepena presuda bila zasnovana na nalazu vještaka ekonomske struke koji se, između ostalog, izjasnio o pravnim pitanjima koja se tiču prava na nagradu i naknadu troškova zastupanja po AT i visini te naknade, ista je bila zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 147. u vezi sa članom 209. ZPP, koja je bila od uticaja na njenu zakonitost i pravilnost, na šta se u žalbama osnovano ukazivalo, pa kako drugostepeni sud nije otklonio taj nedostatak i sam je počinio povredu odredaba parničnog postupka koja osporenu drugostepenu odluku čini nezakonitom.

Stoga su na osnovu odredbe člana 249. stav 1. ZPP, nižestepene presude ukinute i predmet vraćen prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U nastavku postupka, nižestepeni sudovi će otkloniti nedostatke na koje je ukazano u ovoj odluci, te pravilnom primjenom materijalnog i procesnog prava donijeti na zakonu zasnovanu odluku.

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić